

Prop. schyft 13 8005
Kaptein Knut Støre. Solipostens nr. 44 8079 Bodo har bildene +

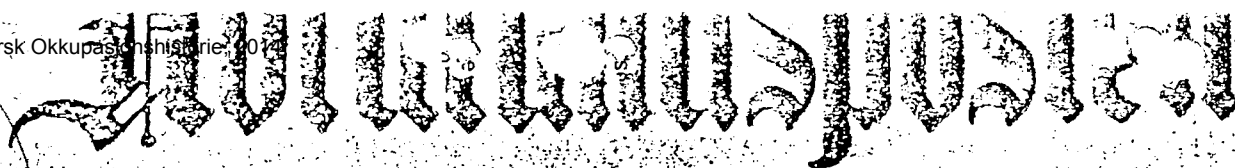
Mange store - Han fikk dem i Bundesarkiv Koblenz, jeg kan

i 1982. Bjørn Ø.

Anders +

Stiftelsen norsk Okkupasjonshistorie, 2012

68

(Nordlands Amtstidende)

081.33.546

Nr. 94, 119. årgang.

Bodo, lørdag 25. april 1981.

Kontormøbler

ANTONSEN

KONTORMASKINER OG -UTSTYR
Nordstrandveien 63B — 8000 BODØ — Telefon 24 03

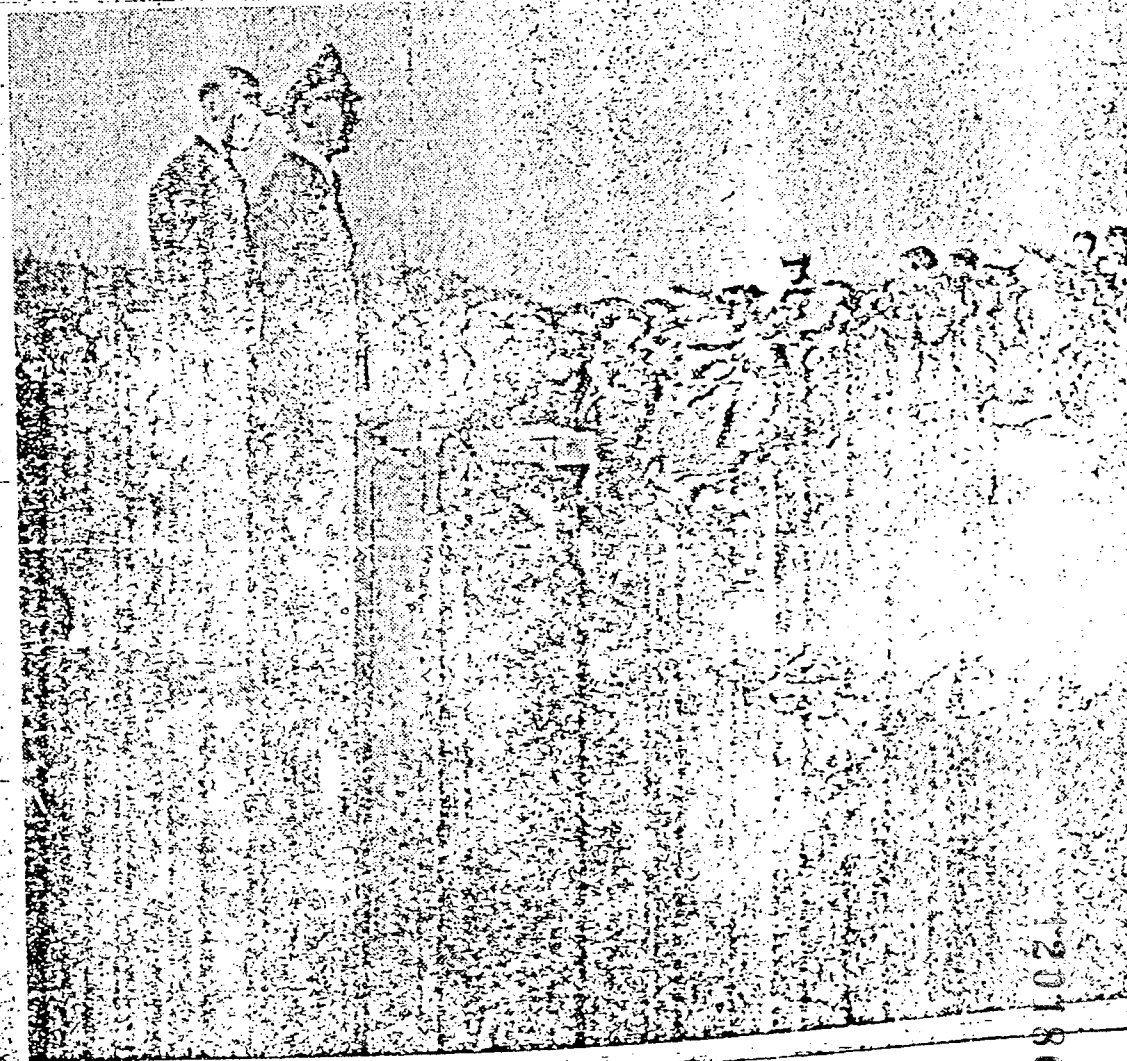
Terboven takker for god jobb

Da tyske stupbombefly gjorde seg klar på Værnes for å røy til Bodo og utslette byen, var nordmenn med på å bringe ombord bombene. Før det kom så langt, hadde de jobbet på harde livet med å gjøre flyplassen i stand for tyskerne. Nordmennene kom dit i flokk og følge, lokket av god betaling, tobakk og brennevin. På det tidspunkt kjempet andre nordmenn på mange fronter desperat mot den tyske invasjonshæren.

Den norske innsatsen på tyske flyplasser i Norge mens kampene raste som verst i 1940, er et skammens kapittel i norsk historie. Men ingen av dem som gikk tyskerne til hende den gang, ble trukket for retten. Da oppgjørets time slo i 1945, ble det trukket et glemselens slør over hele affæren.

Men bevismaterialet finnes i det vest-tyske Bundesarkiv. Derfra har vår lokale krigshistoriker Knut Støre plukket frem et avslørende billedmateriale som i dag offentliggjøres i Nordlandsposten. På bildet over ser vi reichskommissair Terboven takke norske frivillige flyplassarbeidere på Værnes i 1940 for vel utført jobb.

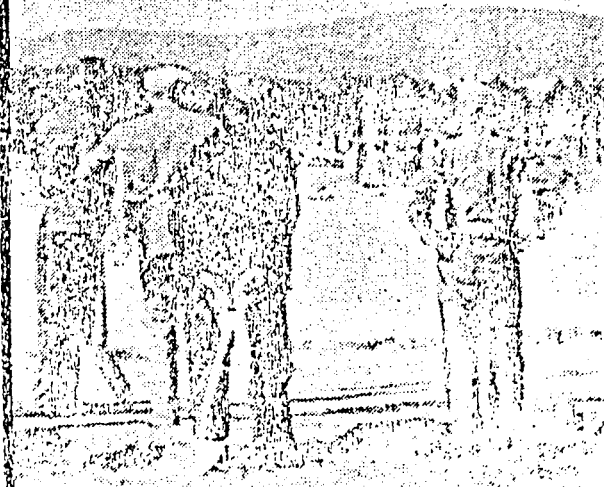
(SIDE 8)

20180

Et oversett skammens kje

Bodø ble bombet med norsk assistanse

Her var det ikke snakk om tvangsarbeid, men frivillig
arbeid som ble belønnet med bl.a. tobakk og schnaps.
Bordene i bakgrunnen var det som ble benyttet til
utdeling av belønningene. Det er Jarboen som står på
talerstolen på Værnes. (Bundesarkiv)

5 kapittel i norsk historie

Jobben er fullført, bomber lastet inn. Stukamaskinene kan ta av med kurs for bl.a. Bodø og Narvik. (Bundesarkiv)

Np - Knut Hoff 081.20.346

Kampen for Norges frigjøring er et ærefullt kapittel i vår historie. Men kapitulasjonstidens aktiviteter fra norsk side er såvissst ikke bare ærefulle. Det kan settes

Det er en kjent sak at det var den største betydning for det tyske Luftwaffe å få Værnes flyplass i brukbar stand i 1940. Landingsforholdene der var katastrofale, og den tyske luftwaffegeneralen selv, såsom en rekke andre måtte løpe på isen på Jonsvatnet. I tillegg fikk tyskerne en med isen som start- og mål, men værsløsningen lå like om hjørnet, og det var mange dagene man kan regne med at isen ville ha.

NORDMENN HJALP TIL

Sverre Hartmann forteller om disse ting i sin omdiskuterte bok «Spillet om Norge» som kom ut i 1958:

«I febrilsk tempo ble det bygget ut en ny flyplass på Værnes ved hjelp av trelemmer. Arbeidet foregikk i is og sne under innsats av 3.000 norske arbeidere. Den 25. april var trebanen brukbar, akkurat i de timene at Jonsvatnet begynte å gå opp. Midt under arbeidet ble Vær-

nes utsatt for et større britisk flyangrep. Verftshallen, verkstedet, soldathjemmet og andre bygninger gikk i luften. Men nye avdelinger var kommet til i mellomtiden, og arbeidet med utbyggingen fortsatte uten stans.

Den 29. april lyktes det kampgruppene fra Oslo å forene seg med troppene i Trondheim. Veiene ble atter bragt i orden. Det varte heller ikke mange dagene før man kunne løse lastebiler igjen, tross teleløsningen, og før jernbanen var bragt i stand. Krisen i Trøndelag var overvunnet. Kampen om Narvik kunne gå for fullt. De følgende fem uker sto helt i Narviks tegn. På flyplassen ved Trondheim ble det fortsatt arbeidet febrilsk for å forlenge startbanene. Belegget steg til 3.500 mann. Sitat slutt.

DYSTER LESNING

Det som videre skjedde er enda mer forstemmende les-

et stort spørsmålsteget ved hvem som skal kaste den første sten, her. Undertegnede var imidlertid for ung å bli tatt hensyn til, det være seg på den ene eller annen side, den gangen, og vil ihvertfall her rispe litt overflatefernissen.

ning om hvordan nordmenn hjalp til med å bygge ut Lade flyplass, samt Øysand. Da Hattfjelldal ble besatt, sto en erfaren gruppe norske flyplassbyggere til rådighet. På fjorten dager bygget de en provisorisk flyplass der av trelemmer. Da først kunne de tyske Stukas-maskinene settes inn for full kraft, for flystrekningen Trondheim-Narvik og retur ble for stor for dem, ellers. Tyskerne tillot disse flyplassene en enorm betydning for utviklingen av krigen i resten av Norge.

LOKKET MED

TOBAKK OG ALKOHOL

I stillhet vil vi forbigå byggingen av Bodø flyplass. Innsatsen av norske medhjelpere var her ikke ringere. Men det er også lite hyggelig å tenke på at nordmenn var med og bygget Værnes. De ble lokket til å jobbe der med alkohol og tobakk som sto stilt ut på store bord. Og de

bet på agnet med begjærlighet! Bilder som nylig skaffet til vele fra tyske kiver forteller mer enn ord. Det var også nordmenn som lastet inn bomber på Værnes som de visste skulle brukes i hodet på landsmenn nger nord i landet, bl.a. Bodø. Slikt er lite hyggelig lesning, — en slagskygge i over Norges historie. Det forståelig at våre allierte satte et stort spørsmålsteget ved nordmennenes evne til vilje til å forsvare seg selv. Det er vondt å rippe opp dette. Men har vi lært av dette kan det godtas. En kostbar lærdom om ting vi håper ikke vil gjenta seg. Det skulle utvilsomt ha betydning av at slutter helhjertet opp om dets forsvar!

Det er forøvrig en kjent sak at det aldri ble reist noen form for tiltale mot noen av de norske flyplassarbeiderne i forbindelse med, rettssaker gjøres som fulgte da krigen var over.